

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

БЕКІТЕМІН

**Ғылым кеңесінің төрағасы,
ҚарМТУ ректоры**

_____ Гадалиев А.М.
_____ 2016ж.

**МАГИСТРАНТҚА АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚУ
БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

ZhKPNKSch 5204 Жер қойнауын пайдалану негіздері, көмірсутекті шикізат
пәні

UK 3 Ұйымдастыру-кәсіби модулі

6M074700 Геология және пайдалы қазбалар кен орындарын барлау
мамандығы

Тау кен факультеті

Геология және пайдалы қазбалар кен орындарын барлау кафедрасы

АЛҒЫСӨЗ

Магистрантқа арналған оқу жұмыс бағдарламасын(syllabus) кафедраның т.ғ.к., доцент Пономарева М.В. дайындаған.

ГПҚОБ кафедрасының отырысында талғыланған
«__»_____2016 ж. №__ хаттамасы
Кафедра менгерушісі _____ Садчиков А.В. «__»_____2016 ж.

Тау кен факультетінің оқу әдістемелік кеңесінде расталған
«__»_____2016 ж. №__ хаттамасы
Төрағасы _____ Такибаева А.Т. «__»_____2016ж.

Оқытушы туралы ақпарат

Пономарева Марина Викторовна, т.ғ.к., доцент.

ГПҚОБ кафедрасы ҚарМТУдың II-ші корпусында (Бейбітшілік бульвары 56) 117 аудиторияда орналасқан, телефон 56-75-93 қосымша 2037.

Пәннің еңбек сыйлымдылығы

Семестр	Кредит саны/ ECTS	Сабақтардың түрі					МӨЖ сағаттарының саны	Жалпы сағаттарының саны	Бақылау түрі
		Байланыс сағаттарының саны			МӨЖ сағат көлемі	Барлық сағат			
		Дәрістер	Практикалық сабақтар	Лабораториялық сабақтар					
1	3/5	45	-	-	45	45	45	135	Емтихан

Пәннің сипаттамасы

«Жер қойнауы пайдалану, көмірсутекті шикізат» пәні базалық пәндер циклына жатады.

Қазақстан тәуелсіздік алғаннан кейін Республикадағы жер қойнауын күзету және жер қойнауын пайдалануды реттеу және басқару жүйесін өзгерту қажет болды. Геологиялық оқуы минералдық-шикізат кешенінің жүйесіне приоритеттің ауысуымен және қаржыландыру сызбасымен бірге кірген. Геология саласы, мәнінде, тау кен бизнесінің бөлімі болды, мұнда өзін таукенөнеркәсіптік өндіріс облысындағы кәсіпкерлік жұмыс ретінде ұсынады. Бұндай өндіріс процесс кезінде минералдық шикізатты алу тауарлық өнім ретінде жүзеге асады. Қазақстан Республикасындағы минералдық-шикізат кешенін жақсы функционалау үшін сәйкесінше заңды және құқықтық негіз құрылған. Жер қойнауының ҚР Конституциясына сәйкес пайдалы қазбалар мемлекет меншігінде орналасқан. Жер қойнауы Заңдылықтың нақты шараларына қолдануға беріледі. Жер қойнауына меншік ету құқығы жерді (жер беті, топырақ қабаты және т.б.) меншік ету құқығынан бөлінген. Жер қойнауынан өндірілген минералдық шикізатқа меншік ету пайдалы қазбаларды өндіру процессінде анықталады. Бұл құқық әр түрлі түрдегі меншік ұйымдар және кәсіпорындар жүзеге асыра алады.

Пән мақсаттары

Дисциплина «Жер қойнауы пайдалану, көмірсутекті шикізат» пәні геологиялық-геофизикалық бағыттағы болашақ мамандар Қазақстан республикасының заңнамасына сәйкес жер қойнауын тиімді пайдалану сұрақтары бойынша білім алуды мақсат етіп қояды.

Пәннің міндеттері

Пәннің келесі есептері: Магистртердің пәнді оқып-үйренудің негізгі тапсырмаларына мыналарды жатқызуға болады: Біріншіден, Заңды күші бар Президент Жарғыларының «Жер қойнауы және жер қойнауын иелену туралы»,

«Лицензиялау туралы», «Мұнай туралы» және т.б., және де жер қойнауын иелену бойынша реттейтін операциялар туралы Үкімет Қаулысының білімдері; тәжірибелік қасиеттерге ие болу мамандығы бойынша тәжірибелік жұмыс кезінде оларды қолдануды дағдылануы. Бұл білімдер және дағдылары болашақ мамандарға ұйымдардың сұрақтарын шешу, жер қойнауын геологиялық зерттеу бойынша жұмыстар жүргізу және жоспарлау, көмірсутек шикізат түрлерін өндіру және барлау кезінде қажет етеді.

Магистрлер берілген пәнді оқыған нәтижесінде:

хабардар болу керек:

– Қазақстан Республикасындағы қазіргі заңдылықтар шегінде жер қойнауын иеленуді тиімді қолдану сұрақтары туралы түсінігі болу;

білу керек:

– заңды күші бар Президент Жарғыларының «Жер қойнауы және жер қойнауын иелену туралы», «Лицензиялау туралы», «Мұнай туралы» және т.б., және де жер қойнауын иелену бойынша реттейтін операциялар туралы Үкімет Қаулысының меңгеру;

істеу білу керек:

– басқару субъектісінің Құрылтай құжаттарының пакетін дайындай білу, инвестициялық бағдарлама сайысына қатысу құқығына тапсырыс құрастыра алу;

тәжірибелік қасиеттерге ие болу:

– жұмыс бағдарламасын және барлауға, өндіруге және барлаумен бірлесуге, әр түрлі мұнай газ кен орындарын өндіруде Келісім-шарттарын құру және дайындау практикалық дағдыларын иеленуі керек.

Пререквизиттер

Берілген пәнді зерделеу үшін келесі пәндерді меңгеру қажет: «Экономика теория негіздері», «Қазақстанның геологиясы және минералдық ресурстары», Экономика және өндірісті басқару».

Постреквизиттер

«Жер қойнауыне пайдалану, көмірсутекті шикізат» пәнін оқыған кезде алынған білімдер, магистрлік диссертация жазған кезде пайдаланылады.

Сабақтардың түрлері бойынша пәннің мазмұны және олардың еңбек сыйымдылығы

Бөлімнің (тақырыптың) атауы	Сабақтардың түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы, с.				
	Дәрістер	Тәжирибе лік сабақ	Зертханалық саб.	МСӨЖ	МӨЖ
1 Жер қойнауын рационалды пайдалану және Қазақстан Республикасындағы азаматтық және құқықтық қатынас	5	–	–	5	5

2 Пайдалы қазба кен орындарын игеру және барлау жұмыстарының сатылары	4	–	–	4	4
3 Кен орындарын бағалау мен барлау геологиялық зерттеудегі қолданылатын әдістер мен техникалық құралдар	6	–	–	6	6
4 Кен орындарына баға беруге әсер ететін факторлар және минералды шікізат нарығының конъюктурасы	6	–	–	6	6
5 Қазақстандағы жер қойнауын пайдалану заңнамасының базасы	6	–	–	6	6
6 Жер қойнауын пайдалану құқығы, оның түрлері мен субъектілері, пайда болуы, пайдалану құқығын беру шарттары, басқа тұлғаға ауыстыру	6	–	–	6	6
7 Жер қойнауы мен қоршаған ортаны қорғау. Жер қойнауын пайдалану операцияларын жүргізудің экологиялық негізі. Жергілікті тұрғындар мен жұмысшылар қауіпсіздігі	6	–	–	6	6
8 Жер қойнауын пайдаланушыларға салық салу	6	–	–	6	6
БАРЛЫҒЫ:	45	–	–	45	45

МӨЖ үшін бақылау тапсырмалар тақырыптары

- 1 Жер қойнауын рационалды пайдалану және Қазақстан Республикасындағы азаматтық және құқықтық қатынас
- 2 Пайдалы қазба кен орындарын игеру және барлау жұмыстарының сатылары
- 3 Кен орындарын бағалау мен барлау геологиялық зерттеудегі қолданылатын әдістер мен техникалық құралдар
- 4 Кен орындарына баға беруге әсер ететін факторлар және минералды шікізат нарығының конъюктурасы
- 5 Қазақстандағы жер қойнауын пайдалану заңнамасының базасы
- 6 Жер қойнауын пайдалану құқығы, оның түрлері мен субъектілері, пайда болуы, пайдалану құқығын беру шарттары, басқа тұлғаға ауыстыру
- 7 Жер қойнауы мен қоршаған ортаны қорғау. Жер қойнауын пайдалану операцияларын жүргізудің экологиялық негізі. Жергілікті тұрғындар мен жұмысшылар қауіпсіздігі
- 8 Жер қойнауын пайдаланушыларға салық салу

Магистранттердің білімдерін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы аралық бақылау (60% дейін) және қорытынды аттестаттау (емтихан) (40% дейін) бойынша үлгерімнің ең жоғары көрсеткіштерінің сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100% дейін мәнді құрайды.

Пәндер бойынша тапсырмаларды тапсыру және орындау кестесі

Бақылау түрі	Тапсырма мақсаты және мазмұны	Ұсынылған әдебиеттер	Орындау ұзақтығы	Бақылау формасы	Тапсыру мерзімі	Балдар
Коллоквиум 1	пән бойынша материалдың игерілгенін тексеру	барлық негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі, дәрістер конспекттері	7 апта	межелік	7 апта	30
Коллоквиум 2	пән бойынша материалдың игерілгенін тексеру	барлық негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі, дәрістер конспекттері	7 апта	межелік	14 апта	30
Емтихан	пән бойынша материалдың игерілгенін тексеру	барлық негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі, дәрістер конспекттері	3 біріккен сағат	нәтижелік	Сессия кезінде	40
Барлығы:						100

Саясаты және процедуралары

«Жер қойнауы пайдалану, көмірсутекті шикізат» пәнін зерделеу кезінде келесі ережелерді сақтауды сұраймын:

1. Сабаққа қалмау керек.
2. Себепсіз сабақтан қарлмау керек, ауырған жағдайда құжат ұсыну керек, басқа жағдайларда түсінік қағазын әкелу керек.
3. Магистранттың міндеті барлық сабақтардың барлық түрлеріне қатысу.
4. Күнгізбелік жоспар бойынша оқу процесінің барлық бақылау жұмыстарын тапсыру.

Негізгі әдебиеттер тізімі

1. Конституция Республики Казахстан, Алматы. 1995
2. Гражданский кодекс Республики Казахстан, Алматы. 1994
3. Указ Президента Республики Казахстан, имеющий силу Закона «О недрах и недропользовании» от 27 января 1996г., № 2828, со всеми изменениями и дополнениями.
4. Указ Президента Республики Казахстан, имеющий силу Закона «О нефти» от 28 июня 1995г., № 2350.
5. Указ Президента Республики Казахстан, имеющий силу Закона «О государственном регулировании отношений, связанных с драгоценными камнями», от 20 июля 1995г., №2372 (с изменениями в соответствии с Указом Президента Республики Казахстан, имеющий силу Закона от 2 июля 1996г., № 18-1-ЗРК).

6. Указ Президента Республики Казахстан, имеющий силу Закона «О лицензировании», от 17 апреля 1995г. № 2200 со всеми изменениями и дополнениями.

Қосымша әдебиеттер тізімі

7. Сборник законодательных актов (по недропользованию), Алматы, 2001.
8. Постановления Правительства Республики Казахстан.
9. Сборник законодательных актов Республики Казахстан (по охране окружающей среды), 2001.
10. Налоговый кодекс Республики Казахстан, 2005.

**МАГИСТРАНТҚА АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚУ
БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

ZhKPNKSch 5204 Жер қойнауын пайдалану негіздері, көмірсутекті шикізат
пәні

UK 3 Ұйымдастыру-кәсіби модулі

31.03.2004. беріл .№50 мемл. баспа лиц.

Басуға қол қойылды _____ 2015 г. Пішімі 90x60/16.

Көлемі _____ Таралымы _____ Тапсырыс № _____ Баспаның бағасы келісімді

Қарағанды мемлекеттік Техникалық Университетінің баспасы
100027, Қарағанды қ., Бейбітшілік б., 56